

BUDA-PESTA

24 Iuliu st. v.

5 Augustu st. n.

Va esi duminec'a.

Redact. : strad'a Havas nr. 1.

Nr. 30.

ANULU XIII.

1877.

Pretiuu pe unu anu 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl. ; pe $\frac{1}{4}$ de

anu 2 fl. 70 cr.

Pentru Romani'a 2 galbeni.

Cursu elementaru de istori'a literaturii române.

(Urmeazã.)

Colectiunile literaturii noastre poporale:

V. Alesandri : „Poesii poporale ale Românilor“, Bucuresci MDCCCLXVI. Publicate pentru întâi'a-ora la Iasi in 1852—1853. A fostu traduse in frantuzesce de insu-si autorulu si publicate sub titlulu „Ballades et Chants populaires de la Roumanie“ cu o introductiune de Ubcini, Paris E. Dentu 1855. Acele-si in limb'a germana : „Rumänische Volkspoesie“, deutsch von W. v. Kotzebue Berlin 1857.

Colectiunea dlui V. Alesandri este tesaurulu celu mai frumosu ce posede literatur'a româna.

Förte frumosu se exprima despre aceste poesii dlui D. Petrino : *) „Unu odoru nepretuitu alu literaturii române, asi dice chiar singurulu odoru nationalu pentru noi este fara indoiala volumulu de poesii poporale ale Românilor adunate si intocmite de poetulu V. Alesandri.

„Aici putemu studiã limb'a româna bogata in cuvinte armonioase si seraca numai

pentru aceia ce nu o cunosc. Aici putemu studiã caracterulu si obiceiurile poporulu român. Aici putemu studiã originalitãtile nationale, simtiurile adeverate si poesii'a sufletulu român, acest'a din urma intrece pöte prin bogati'a sa töte comorile de poesii poporale ce exista in lume.“

Pe lângã colectiunea de „poesii poporale“ din 1866 dlu Alesandri mai prepara o mare culegere de asemenea poesii, sub titlulu de „Mosiu Toma“, dupa numele betrânului lautaru, din gur'a caruia a culesu cea mai mare parte dintr'insele, de nu pe töte.

„Amorulu“, culegere de canturi nationale si poporale ed. VII, revediuata si adaugita cu mai multe cantece nöue si vechi, Bucuresci ed. Ioanitiu si Comp. 1876 in 12° p. 441.

T. M. Arsenie : „Nöu'a colectiune de Basme séu istorii poporale“, ed. II. 2 brosiuri Bucuresci tip. Th. Michaiescu 1874.

Petru Bancila : „Colindele Craciunulu si ale Pascelor, séu productiuni cu cãntece la nascerea si invierea Dlui nostru Isusu Christosu, la cari s'au adausu colocaritul séu vornicitululu usitatu la nunti, precum si cãte-va cãnturi ce se cãnta la més'a nuntii“, Sibiiu 1875. Tip. eredei G. de Closius.

*) „Putine cuvinte despre coruperea limbei române in Bucovina“, Cernauti tip. lui Bucoviecki si Comp. 1869.

G. Baronzi : „Limb'a româna si traditiunile ei“, Galati ed. G. D. Nebunelly si fii Braila tip. Trianghiulu 1872.

Petru Branu : „Margaritarie séu sentintie poetice, filosofice, moralo-estetice“, dupa mai multi autori clasici latini Satu-marc (Szatmár) tip. Lud. Nagy. 1874.

N. A. Caranfilu : „Cantece poporale de pe valea Prutului“, Husi tip. Asociatilor 1872.

Ioanu Candrea si B. Petri : Mai multe sentintie morale-estetice românesce si latinesce, in „Scól'a Româna“, fôia pedagogica si didactica pentru interesele institutelor de cultura si ale organelor acestor'a. Sibiiu tip. W. Kraft (S. Filtsch) 1876 si 1877.

„Cornicea Satelor, séu culegere de mai multe anecdote glumetié scornite de poporulu românu“, Buc. tip. nat. 1875.

Oprea Dimitrescu : „Cântece poporale“, colectiune, Buc. 1859. „Cântece nationale“, Bucuresci tip. Th. Teodorescu 1861.

I. C. Fundescu : „Literatur'a poporala : Basme, oratii, pacalituri si ghicituri“, cu o introducere despre literatur'a poporana de B. P. Hasdeu, Bucuresci, ed. Socecu si Comp. 1875.

P. M. Georgescu : „Momente câmpenesce séu poesiele unui saténu“, Bucuresci 1852—1855.

Vorniculu Golescu : „O colectiune de proverbie, (vedi „Convorbire literare“ din 1874.)

A. Gorjeanu : „Românulu glumetiú“, Basme, legende, traditiuni poporale, oratiuni de anulu nou si de nunta, cântece poporale, vechi, povestea vorbei séu proverbiuri. Partea I. Bucuresci tip. Thiel si Weiss 1874.

B. P. Hasdeu : Culegeri de poesii poporale si Basme in „Satirulu“, Bucuresci 1866, in „Traianu“, Bucuresci 1869, in „Fôia Societâti Românismulu“, Bucuresci 1870—1871, si in „Column'a lui Traianu“, Bucuresci 1870—1877.

I. C. Hintiescu : „Cântece de Irodi la nascerea Domnului, impreunate cu câte-va cântece nationale“ ed. II. Brasiovu ed. Frank si Dresandt 1866. „Proverbele Românilor“, Sibiiu ed. si tip. credei G. de Closius. 1877 p. 210.

Demetriu Iareu : „Românulu, glumetiú“, anecdote, Bucuresci tip. nat. 1874 in 12° p. 91.

Petru Isipirescu : „Snove séu povesti poporale“ 2 fascicule, Bucuresci N. Tip. a Lab. Români 1873 si 1874. „Legendele si Basmele Românilor, ghicituri si proverbie“, cu o introducere de B. P. Hasdeu, 3 fascicule, Bucuresci Nôu'a Tip. a Lab. Rom. 1872—1876 are si câte-va Basme ale dsale proprie-inedite.

Simeonu Florianu Marianu : „Poesii poporale Române“ tom. I. „Balade“, Cernauti tip. lui G. Pietrowski 1873 tom. II. „Doine si Hore“, Cernauti tip. G. Pietrowski 1875 gatite pentru a se pune sub presa tom. III. „Satire“, tom. IV. „Descântece si vragi.“

Dr. At. M. Marienescu : „Poesia poporala, Balade“ Pesta 1859 cu tip. lui Ioanu Herz. „Colinde“, Bucuresci ed. Christ. Ioaninu imp. nat. 1861. „Balade“ culese si corese de acela-si, dóue brosiuri Viena 1867 ed. autorului. „Stéu'a Maghilor séu cântece la nascerea Dlui Isusu Christosu“ 1875. Biserica-Alba tip. lui I. Wunder. Diferite articole, fragmente de literatur'a poporala in „Albina“ aparuta mai ântâiu in Viena si stramutata apoi la Pesta 1868—1876. Mai multe articole fórte interesante despre „Mitologi'a Daco-româna“ in „Familia“ din Pesta de la 1865—1877. Se dice, cà dsa ar avé gata pentru tiparu 3 seu 4 volume, conti-nându diferite materii despre datinele nóstre poporale.

Ioanu Marza : „Regulele nuntilor (casatoriei) cari in vechime se padiau cu nestramutare de catra bunii locuitori satesci, se padiescu inca pâna astadi“, Husi tip. Asociatilor 1872.

I. Negruzzi : „Mai multi articoli referitori la literatur'a poporala in colectiunea „Convorbirilor Literarie“, Iasi 1876—1877. „Oratii, cântece poporale si Basme“, ed. III, Craiova tip. Ph. Lazaru 1876 in 12° p. 80.

Antonu Pann : „Proverbiuri séu povestea vorbei“, de prin lume adunate si érași la lume date, 3 brosiuri. Bucuresci tip. sa 1851—1853. Acést'a este cea mai interessanta din tóte operile sale, la care elu a trebuitu sè consacre mai multi ani de lucrare, càci pe lângă proverbiuri a adausu multe anecdote poporale, scrise in versuri cari se léga strinsu între ele. Acésta minunata colectiune se póte cu dreptu cuvântu numi filosofii'a poporului românu. Sè resfoimu cele trei volume ale lui Ant. Pann si de vomu alege ce i mai caracteristicu in fiecare siru de proverbiuri, vomu compune o comóra de cugetári, care ne va face mândri de profunda cumentie a némului românescu. — „O siedietóre la tiéra seu colib'a lui Mosiu-Albu“, 2 brosiuri, Bucuresci tip. sa 1852—1853. „Spitalulu Amorelui séu Cântatorulu Dorului“ ed. II. 6 brosiuri, Bucuresci tip. sa 1852. „Culegere de povesti si anecdote in versuri“, Bucuresci 1854 in tipografi'a sa. „Pocainti'a omului desmerdatoru séu vorbire între sufletu si trupu“, Bucuresci 1854 in tip. sa.

„Versuri séu cântece de olea ce se cânta la nascerea Dlui Isusu Christosu“, XII. ed. Bucuresci, ed. fratilor Ioanitiu si Comp. 1876 pag. 120. „Cristoitie séu scól'a moralului, care invétia tóte obiceiurile si moravurile cele bune“, compusa in versuri. Nóua edit. Craiova, Ph. Lazaru 1876 p. 173.

I. Paunescu : Oratii tinute la nunte tieranesci“, Sibíiu 1867. Acele-si la 1848 de I. Paunescu in tip. lui An. Pann.

Mironu Pompiliu : „Balade poporale române“, Iasi tip. si editura Societátii „Junimea“ 1870.

V. Gr. Popu : „Câte-va poesii poporale in Auror'a Bucovinei“, Bucuresci, tip. Andrici 1871.

Schiavoni : „Din'a Dochia si Traianu“, Iasi 1840.

D. G. Teodorescu : „Incerari critice a supra unoru credintie, datine si moravuri ale poporului Românu“ cu o prefaci'a de Al. I. Odobescu. Bucuresci tip. P. Conduratu 1874. „Literatur'a poporala. Cercetári a supra proverbelor Române“, cum trebuiescu culesi si publicate, studiu criticu si bibliograficu, Buc. N. tip. a Lab. Rom. 1877 p. 107.

Ucenescu : „Cântece de olea si colinde“, 4 brosiuri. Buc. 1863.

H. C. Wartha : „Dorulu“, culegere de cânturi nationale, 2 brosiuri, Bucuresci 1874—1877. Editur'a Socecu si Comp. Acela-si : Editura fratilor Ioanitiu si Comp.

Iosifu Vulcanu : „Familia“ fóia beletristica, 10 volume 1865—1877. Acest'a fóia publicându colectiuni de poesía poporala româna asiá dicéndu din mai tóte provincieles Daciei, a facutu pe acestu terenu mai multu decâtu ori care alta fóia literara din Români'a séu de peste Carpati. Onóre fundatorului ei!

Si in fine „Siedietórea“, fóia poporala, Budapesta 18.5, 1876 si 1877. Redactoru Ios. Vulcanu, publicându in fia-care numeru poesii, si povesti, anecdote si ghicituri poporale, éca in scurtu o dare de séma câtu sa pututu mai exacta despre colectiunile nóstre poporale.

(Va urmá.)

George Popescu.

Amicului meu George Scheletti.

Tu, ce redai simtire, iluzii, dorn, viétia,
Si faci cá sè suspine o inima de ghiatia
Prin magic'a vibrare a dulcelui teu cântu
Ce 'mbéta omenirea d'unu generosu avéntu!
O! spune-mi ce durere puternica, fecunda

Geméndu in alu teu sufletu, te stinge, te cufunda
In valuri melodióse de cântece de doru
Cá iérn'a 'ngrozitóre sub sóre lucitoru!
Tu, ce rapesci o lume in lumile de auru,
Inspiri cá prin unu farmecu unu idealu, tesauru
De cele mai inalte si nobile simtiri
In care omulu uita dureri, nefericiri! . . .
Tu dar asculta astadi duiós'a mea cântare
Ce vine cá unu echo la falnic'a-ti vibrare,
Câci câte note vérsa duiosu music'a ta
Atâte lacrimi triste se scurgu pe gén'a mea!
Si valuri, si torente de sânta poesía,
De tainica tristétia, de doru, melancolia
Din music'a ta inca misterióse sboru
Dându sufletului fortia si inimei amoru! . . .
Adesa ori aflu-am in óre de durere
In music'a ta dulce o dulce mângaiere,
Câci music'a-ti recade in sinulu omenescu
Cá intr'unu ^{sunet} cè nasce avéntulu ei firescu!
Adese ori aflu-am trecut'a fericire
Sub form'a unui cântecu de lunga tânguire,
Adese ori aflu-am unu visu de auru stinsu
Sub form'a unui cântecu de amintiri, de plânsu . . .
Câci nu sciu ce durere ascunsa si adânca
Te face s'arunci note necunoscute inca,
Ce sboru, patrundu, sagéta simtirea omului
Si spunu cá prin incântecu necazulu vietii lui!
O! tu ce ai atât'a fantastica gândire
Tu ce sioptesci la inimi amoru, compatimire,
Ce faci cá prin minune unu omu din veselu, tristu,
Prin geniulu teu poeticu si mândru de artistu!
Tu dar primesce astadi duiósa mea cântare
Ca unu echo puternicu la falnic'a-ti vibrare,
Câci eu ori cându, ori unde muncitu de chinu si doru
Voi ascultá cântarea-ti cu 'n ochiu lacrimatoru! . . .

Iasi 1876.

Petru V. Grigoriu.

SECRETELE CASTELULUI.

— Romanu, de XAVIER de MONTÉPIN. —

(Urmare.)

— Numai Dumnedieu scéie. Nu sum siarlatanu, cá multi altii, si n'am pretensiunea de a face minuni. Voiu lucrá cum voiu sci mai bine, dar este de trebuintia cá natur'a sè-mi vina intru ajutoru. In totu casulu, dle conte, me temu de o perdere, si o declaru mai cá inevitabila.

Rahon crediú simtindu unu feru rosiiu cá trece prin peptulu seu, dar elu impuse tacere durerii ascutite, care i causá nimicirea sperantiei sale cele mai scumpe, si esclamá :

— Nu cugetá decâtu la mama! Piéra, déca trebue, copilulu, numai mam'a sè fia scapata.

— Asiá sè fia! — cugetá Saint-Maixent. Sè indeplinésca medicii acésta dorintia, sè ne mantuiésca câtu mai iute de acestu mostenitoru genantu, care inca nu e nascutu si sè scape pe vér'a mea : câci, in adeveru, eu nu dorescu nici unu reu acestei scumpe contesse.

In decursu de trei dile si trei nopti dóm'n'a Rahon, pe care frigurile si delirulu nu o parasiau, se aflá între viétia si mórte, si adese ori multu mai aprópe de mórte decâtu de viétia.

Annibal, caruia medicii nu-i lasau decâtu numai foarte puțină speranția, n'avu curajulu a urmări această agonie în totu momentulu. Elu si-sfășia peptulu cu unghiile, si fiindu că în secolulu alu șapte-spre-diecele sinuciderea fu mai că necunoscuta, cugetă seriosu sè se ucida spre a nu mai trăi după soția sa.

În ser'a dilei a treia mediculu betranu, cuprinsu de îndurare pentru acestu domnu mare, care suferia totu ce s'a datu omului sè suferi pe pământu, lu-chiamă la o parte si i dîse:

— Domnule conte, desnodamentul se apropia. De acuma înainte reulu nu pòte sè se mai marésca. Mane, dóm'n'a contessa séu va muri séu va scapá.

X.

Incercare noua.

Annibal petrecu tóta nóptea ingenunchiatu înaintea unui Christu de osu de elefantu pe unu pedestalu de eбенu. Elu nu mai credea în știința, nu mai avea încredere decâtu în rugățiune; se rugă lui Dumnezeu sè faca o minune; deca erá o minune a-i lasá pe Maria în viața si ofería viața sa în schimbu pentru a soției sale.

Orele acelei nopti mistuitoare fure lungi, lungi întocmai că dilele agonie.

Luminele oratorului unde se prosternu Rahon, si care se aflá tocmai langa odai'a de culcare a contesei, se consumara un'a după alta, fara că Annibal sè fi bagatu de séma acest'a asiá de adâncu se absorbiá în rugățiunea sa arditoare.

În fine întunericulu se înseniná, diu'a aparú, o radia de sóre auguru fericitu petrunse în oratoriu.

Contele, mai rece decâtu o marmura, parasi încetu oratoriulu în care s'a rugatu lui Dumnezeu în genunchi atátu de multu si se 'ntórse în odai'a sa. O sudóre rece curgea pe templele sale; ánim'a lui abia mai plapitá; — ce sentinția va audi elu pronunțându-se?

Mediculu betranu, stându în picioare langa patu, i facu semnu sè pásiésca fara agomotu.

Annibal lu-întrebá séu mai bine lu-rugá cu privirea, si mediculu i respunse cu o voce atátu de lina, încátu contele mai multu ghici cuvintele, căci nu le audia:

— Nu mai are deliru, nici friguri; ea dorme, a scapatu.

Erá adevéru: cris'a prevediuta trecu în decursulu noptii. Dóm'n'a Rahon nu se mai aflá nici într'unu pericolu; reconvalescentia ei avea sè fia repede, si perderea care parea inevitabila n'avea sè se faca.

Marquisulu Saint-Maixent a comis a facutu inderiutu un'a din cele mai lasie crime, câte sunt înscrise în anelele crimei.

Candu contele stralucitu, beatu de bucuria, merse a-i spune, că rudei sale scumpe si că celui mai bunu amicu, că pericolulu a trecut atátu pentru mama cătu si pentru copilul, marquisulu simti o desamagire cumplita; i parea că si candu cine-va i-ar fi datu o lovitura în capu; dar noi scimu, că în fatiarnicia dinsulu erá maestru: si-ascunse desamagirea în adânculu întunericului sufletului seu si parea atátu de sinceru fericitu, că si Rahon.

În fine usioratu de durerile sale nelinșcitoare, Annibal voi sè scia de unde proveni erórea curioasa,

neexplicabila în apartinția, care a produsu pentru contessa asiá fatale urmări.

Cum dóm'n'a Rahon, Saint-Maixent si frumós'a Olimpia au creditu toti trei a recunosce pe Kébir în calulu fara calaretiu, care — sub ochii loru — a cădiutu la treptele peronului?

Explicatiunea fu din cele mai simple, celu puțin în apartinția.

Cetitorii noștrii si-aducu a minte, că Mesrour, alu doile calu din orientu, semená ortacului seu Kébir într'atát'a că dóue picaturi de lapte séu doi fulgi de néu.

E bine, Mesrour fu gasitu liberu, cu genunchia sângerande si rînchediandu durerosu în curtea grajdurilor.

Se presupunea, că nobilulu animalu furiosu si desperatu de a vedé pe Kébir esindu fara elu, că sè-lu póta urmá, a ruptu barierele ce-lu inchideau, si după ce a galopatu însedaru pe campu mai bine de o óra, se rentórse, de totu selbaticu, a casa.

Asemenarea perfecta a cailoru esplicá restulu.

Explicatiunea erá plausibila; ea fu primita fara contradicere.

Cum s'ar fi pututu presupure óre că Lactance, îndepartandu pe servitorii sub niste preteste mici, ar fi permis astfelu lui Lazaru sè duca pe Mesrour pe campu si sè nu-lu lasé liberu decâtu numai la capetulu calei de castani, manandu-lu în directiunea castelului?!

Sunt amininte crime misteriose, de o adâncime de combinatiuni atátu de incurcate, încátu întipuirea ómenesca nu le póte nici prevedé, nici ghici.

Acest'a inca erá din numerulu acelora.

Saint-Maixent, invinsu antâia-óra, totusi nu considerá parthia cá perduta, nici celu puținu compromissa; si spiritulu seu atátu de fecundu pentru reu se nisui a ghici alte mijloce spre a ajunge la scopu.

În decursu de dóue septemani, cari urmara după desamagirea marquisului, mai multe încercări se rennoira.

În mijloculu unei nopti vijeliose unu focu, aprinsu prin o mana necunoscuta, erupse în acea parte a castelului, în care se aflá apartamentul contesei.

Flacarile si fumulu deja impresorara pe dóm'n'a Rahon, mai lesinata de frica, pe candu Annibal, desceptatu de timpuriu, fugi si o scapá sanetósa în bratiile sale.

Numai întempleria órba fu acuzata de acestu focu, care s'a si stinsu iute.

Alta-data, cutare oglinda mare de Venetia, încadrata în plumbu si eбенu si de o greutate foarte mare, cadu de pe paretele odaii de culcare si se sparse pe tapetu.

Câte-va secunde înainte de a se culcá, dóm'n'a Rahon, standu înaintea acelei oglinzii, si-terminá peptenarea perului.

Córd'a dupla de metasa, care atórná de cuiulu de feru batutu în parete cadr'a oglinzii, parea a nu-ine alésa spre a produce o catastrofa; dar o asemene presupunere revoltá cugetulu si parea foarte neadmisibila. Contele si contessa a declarara, că apartințiile au fostu false si absurde.

Dar nu vomu însirá tóte. Saint-Maixent nu se lasá de a incepe érași lasiele sale atacuri si de a întinde în umbra cursele sale; si Provedinti'a, primindu

Hadsı Murtuz Molla Razi beiu circassianu.

duelu inceputu in contra ei de acestu ticalosu, nu in-cetă nici dîns'a sè apere pe dn'a Rahon.

In fine sosi momentulu, in care marquisulu fu silitu sè steie locului, in contra vointiei sale, pe calea ce a apucatu fara rezultat.

Cele din urma stadiuri ale starei contesei devinindu fôrte grele, contess'a nu-si parasi scaunulu lungu, nici chiar pentru a primî pe ôspetii numerosi, a caroru numeru in castelu se totu rennoia in tôte dilele.

Contele Rahon eră unu domnu fôrte mare, si o persóna pré bine vediuta la curte, pentru cá fruntasii din provincia sè fi creditu, cà se potu dispensă s'aduca contesei felicitările si urările lor.

Marquisulu se simtî momentanu desarmatu si redusu la neputintia. In adeveru ce mai putea elu in contra unei femei fara 'ncetare incungiuurate, si pe care barbatulu nu o parasiă nici diu'a nici nóptea?

Intr'unu momentu i plesni prin minte ide'a de a recurge la veninu; dar o respinse iute.

Veninulu lasa dupa sine urme.

Apoi, ajunge sè se nasca o supunere, cá o acusatune sè se formuleze mai ântâiu nesigura, pentru cá in urma sè se faca lumina in intunericulu celu mai adâncu. Suvenirile se renascu si se léga de olalta; ceea ce pareo dubiu — se intaresce; ceea ce pareo in-tunecosu — se luminéza, si inveninatorulu e perdutu.

Inse de cându elu visă unu viitoru de cinci séu de siese ori milionaru, Saint-Maixent nu mai voia sè faca crime compromitetóre, ori de câte ori — sè ne intielegemu bine! — se putea ferî de ele.

— Renunci? — intrebă in o di frumós'a Olimpia, vediendu cà dînsulu nu mai face nimica.

— Sè renunciu . . . eu? Nici odata! Acésta intrebare me supera, scumpa marquisa, căci mi-probéza, cà dta nu me cunosci de ajunsu si cà judeci reu.

— In fine, ce faci?

— Asteptu.

— Ce?

— Ocasionea.

— Vinî-va aceea?

— Cine scie!

— Si de cumva nu va vinî?

— Fii liniscita, voi face sè vina.

— Baga de séma sè nu fia tardiu!

Saint-Maixent facu din umeri.

— Nici odata nu-i tardiu pentru mine! — respunse elu.

Acestu respunsu asigură pe frumós'a Olimpia, si totusi timpulu trecea dilele urmau un'a dupa alt'a. Cinci séu siese septemani mai aveau sè tréca pâna la timpulu bolnavirii, si contele Rahon, beatu de bucuria, a comandatu sè se aduca din Paris unu léganu maretu demnu de fiulu mai mare alu regelui.

De si in convorbirea sa cu dóm'n'a Chavigny, aretă cea mai mare incredere, totusi Saint-Maixent devini seriosu. Nopti lungi nu putea sè dórma si câte odata se intrebă, nu fara o descuragiare intunecósa, déca intipuirea sa atātu de fecunda, nu va devini óre sterila in momentulu decisivu?!

In fia-care deminetia facea preambłari lungi calare, singuru, séu celu putînu cu Lazaru, care lu-ur-mă la departare.

Amu dîsu deja, cà contele Annibal nu mai parasi pe dóm'n'a Rahon.

In decursulu preambłarilor sale lungi, marquisulu — adâncitu in reflesiunile sale — arare adressă câte-o vorba servitorului seu.

Lazaru se cam miră de tacerea acést'a, care nu se tinea de felu de datinele domnului seu.

In o deminétia Saint-Maixent alinà mersulu calului seu, si rentorcându-se, facu unu semnu.

Lazaru si-impintenă calulu si ajunse langa gentilomulu.

— Déca tînu bine minte, — incepu Saint-Maixent, — tu mi-ai dîsu, cà in momentulu de a parasi Parisulu mergeai la o femeia de profesiune bizara . . .

— Suvenirile dlui marquis sînt esacte . . . O fîntia minunata. Ea eră amant'a mea, si se numia Simion'a Raymond.

— Ce facea acésta Simiona Raymond?

— Simiona Raymond prorocia din carti, cetă in liniile manei si spunea noroculu. Intr'aceea, ea a studiatu si avea o diploma perfecta in regula.

— O diploma?

— Da, dle marquis. Ea eră o mósia, o mósia jurata.

— Mósia istétia?

Lazaru scóse din adânculu peptului seu unu suspinu eloquentu.

— Ah! — murmură elu, — fôrte istétia. Si tocmai ast'a a perdut'o! Serman'a Simiona!

XI.

Érasi Simiona Raymond.

— Simiona Raymond eră fôrte istétia, si tocmai ast'a a perdut'o . . . repeti Saint-Maixent; — ce vrei sè dici?

— Vreu sè dicu, cà dîns'a a pusu cu multa nentieptiune sciinti'a si istetîmea ei in serviciulu unoru dame tinere si domnisióre din nobletia si burgesia, a caroru reputatiune de virtute eră fôrte riscata de a fi compromissa in lips'a servicielor sale bune. Cându o rugau tare si cându i sunau la urechia o punga bini-sioru impluta, ea nu avea curagiulu a refusă. Niste voitori de reu denunciara pe Simiona la locu-tîtorulu criminalu, si scump'a fîntia, care nu facu reulu decātu printr'unu excessu de caritate, fu decretata sè se aresteze.

— Apoi ce s'a intemplat?

— Din intemplare, eu audii intr'o cărcima convorbirea a doi agenti; aflai cà ei au sè mérga a arestă pe Simiona in locuinti'a sa din strad'a Lanterne; a-lergai acolo sè-i previnu; o facui scapata prin ferés-ta, cându politi'a cuprinsese deja tôte esirile din casa, si fugiramu dimpreuna. S'a intemplat tocmai in momentulu cându am rentelnitu pe dlui marquis in provinci'a acést'a . . .

— Ce ai facutu cu Simiona?

(Va urmă.)

S A L O N U

Calindarulur septemanei.

Dumin.	24	5	E. 10 d. R. s. m. Cristina.
Luni	25	6	adorm. s. Anne, c. Olimpiada.
Marti	26	7	s. st. m. Ermolau, s. Ermocrat.
Mercuri	27	8	s. m. m. Panteleimon, c. ma. Antusa.
Joi	28	9	ss. ap. Procor, Nicanor, Timon.
Vineri	29	10	ss. mm. Calinic, Teodata, Dariu.
Samb.	30	11	ss. ap. Sila, Siluan, Crescent.

Societatea pentru fondu de teatru român.

Procesu verbalu.

Adunarea generala din Abrudu, deschisa la 16 iulie 1877 st. n.

Siedintia a II.

tinuta totu acolo la 17 iulie st. n.

Presedintele ad hoc dlu Simeonu Balintu ocupandu-si locul deschide siedinti'a la 10 ore a. m.

IX.

Notariulu ad hoc dlu Mihaiu Cirlea cetesce processulu verbalu alu siedintiei de ieri.

Se autentica cu putina modificare.

X.

Conformu ordinei de di, comisiunea esmisa pentru inscrierea de membrii noi si primirea de taxe si oferte referedia prin dlu raportoru Dr. Ioanu Popu, ca la acea comisiune a incursu:

1) ca taxe de la membrii noi si vechi si ca colecte suma de 462 florini v. a., si 100 franci in aur;

2) Una obligatiune de statu otomana in valoare nominala de 400 franci;

3) Unu ofertu de 500 florini v. a. a dlui advoc. Anania Moldovanu din Campeni, ca o parte a unei sume asecurate de dinsulu la societatea „Anker“ din Sibiu de asecurarea vietii si destinata de la inceputu societatii pentru fondu de teatru romanu, obligandu-se a estrada comitetului societatii documentulu de asecurare in copia legalisata, fara a pretinde ca pentru acestu ofertu respective donu se fia insiratu intre membrii de ori ce categoria a societatii.

Adunarea decide:

ad 1) a se luá actu despre sumele incurse si sum'a incassata a se transpune la biroulu societatii. List'a membrilor contributori se alatura sub 3 %.

ad 2) obligatiunea de statu otomana avendu de presente o valóre reala tare scadiuta, daruitoriulu ei dlu Ioanu Popu nu se póte primi nici ca membru fundatoriu, nici ca membru ordinariu pentru tota vietia, pana atunci pana candu obligatiunea din cestiune conformu §. 4 a statutelor societatii nu va produce 5% sigure. Se primesce valórea presenta a obligatiunii in capu de taxe anuale ca membru ordinariu, si incatu valórea ei nu

ar ajunge chiar nici o taxa anuala de 5 fl. se obliga dlu Ioanu Popu a suplini eventuale diferentia. Obligatiunea se transpune biroulu societatii.

ad 3) se esprima multiamita dlui Anania Moldovanu pentru donulu seu si biroulu societatii se incredintiédia a procurá de la donatoriu documentulu de asecurare in copia legalisata. Raportulu comisiunii se alatura sub 1/4.

XI.

Urmandu ordinea de di, comisiunea pentru vederea raportulu cassariulu referéza prin dlu raportoru. Radu Jantea, ca esaminandu-se raportulu cassariulu, din care resulta ca intregulu fondu a societatii consta pana la adunarea presinte din capitalulu de 11,743 fl. 42 cr., comisiunea a aflu acestu ratiociniu in cea mai buna ordine, si propune a se votá dlui cassariu multiamita si absolutoriu.

Adunarea primesce unanimu propunerea comisiunii. Raportulu se alatura sub 1/5.

XII.

Raportulu comisiunii pentru propuneri dlu Georgiu Secula raportéza:

1) adunarea generala apretiuindu activitatea comitetului, i votédia incredere;

2) relativu la propunerea din raportulu comitetului, ca acei membri, cari nu potú plati sumele restante deobligate, si cei morti, precum si aceia a caroru locuintia nu se scie, se stérge din list'a membrilor, comisiunea e de parerea:

a) aceia ce sunt insirati in list'a membrilor incapabili de a plati restantiele, se se mai invite prin comitetu a-si satisface deobligamentulu lor.

b) cei morti, se se considere incetati a mai fi membrii;

c) si in fine acei membrii a caroru locuintia nu se scie, se remana scosi din list'a membrilor societatii, considerandu-se ca dimissionati.

Dupa o desbatere mai lunga adunarea decide, ca in tote trei casurile comitetulu se insarcinéda pe unu advocatu cu incassarea restantielor pe calea legeri, dimpreuna cu aceia insirati in primele doué categorii in raportulu comitetului; avendu a relatá la vfiótoria adunare generala.

Raportulu comisiunii se alatura sub 1/5.

XIII.

Urmandu deciderea locului si timpului pentru vfiótoria adunare generala dlu Mihaiu Cirlea iá cuvântulu si invita societatea la Alba-Iulia.

Se primesce cu unanimitate, avendu comitetulu dimpreuna cu inteligintia romana din Alba-Iulia a defige timpul.

XIV.

Dlu George Secula propune ca adunarea se vo-

tedie dlui secretariu alu societății Iosifu Vulcanu, una suta de florini, cá recompensa pentru spesele sale de caletoria la acésta adunare.

Se primesce, si dlu cassariu se avisédia a platí acésta suma din éans'a societății.

XV.

Conformu programei publicate, dlul presiedinte pune la ordinea dilei alegerea unei comisiuni pentru verificarea processului verbalu a siedintei de adi.

Cá membrii acelei comisiuni se aclama dnii: Corneliu Tobiasiu, Iosifu Crisianu si Nicolau Vladu.

XVI.

Dlu Iosifu Vulcanu ia cuvântulu si multiamesc inteligintiei române din Abrudu pentru: bun'a primire si zelulu aretatu, ér dlui presiedinte ad hoc pentru aonducerea intielépta.

Cu acestea ne mai fiindu alte obiecte de desbatutu, dlu presiedinte multiamindu membrilor societății si publicului de ambele sece pentru nobil'a interesare de acésta societate salutaria inchieia siedintia la una óra dupa miédia-di.

Simeonu cav. de Balintk
presiedinte ad hoc.

Mihaiu Cirlea
notariu ad hoc.

Absolomu Todea
notariu ad hoc.

Comisiunea autenticatória:

Iosifu Crisianu m. p. *Corneliu Tobiasiu m. p.*
Nicolau Vladu m. p.

Epilogu la adunarea din Abrudu.

Sub impressiunea celor mai dulci suveniri vinu sè scriu aceste sîre. Dar suvenirile mele sunt atátu de multe, ér timpulu ce-mi stá la dispositiune, e atátu de scurtu, încátu nici nu me încercu a le schitiá.

O vechia si ferbinte dorintia a mea s'a realizatu. Am fostu la Abrudu, am petrecutu in muntii apuseni ai Transilvaniei, am umblatu prin locurile memorabile, unde bravur'a nationala a facutu sè straluceca numele románu.

Am fostu, am vedintu... si me rentorcu încântatu si imbogatitu cu o multime du reminiscintie pré scumpe.

Nu aciú ce m'a încântatu mai multu situatiunile pitoresci, excursiunile pré interesante, locurile de însemnatate istorica, séu ospitalitatea in adeveru romanésca?

Tótu ce sciú este, cá nu le voiú uitá nici odata, cá mi-voiú aduce totu-de-una cu cea mai mare placere de dílele petrecute între acesti munti romantici, istorici si ospitali.

Ce sè amintescu mai alesu? sè scriu despre Délulu-mare, despre Abrudu, de acele multe petreceri cu dantiu câte s'au arangiatu in restimpu de diece díle; de excursiunile frumóse la Detunat'a imposanta, la Cetatea istorica, la cataract'a de la Vidra? Séu sè schitiezú impressiunile mele din momentulu in care am intratu in cas'a in care s'a nascutu nemuritorulu nostru Avramu Iancu? Sè ve zugravescu tablourile

unde s'au petrecutu actele de eroismu din 1848—9? unde fu nimicita trup'a lui Hatvani, stanc'a peste care acest'a a sritu cu calulu seu, — Campenii, cartirulu generalu alu lui Iancu, — eroismulu lui Balint, care a frántu óstea lui Kemény Farkas, — viteji'a lui Corchesiu, care a nimicitu la Fantanele tóta glót'a lui Vasvári? Séu sè ve vorbescu de cas'a dinaintea ca-reia Dragosiu a avutu unu finitu atátu de tragicu?... Nu! Nu voiú preferí nici unulu dintre aceste. Le voiú povestí tóte pe róndu. Inse nu acuma, ci mai tardiu. Suvenirea lor este inca atátu de apropiata, încátu imi trebue timpu spre a stabili unu sistemu óre-care intru povestirea lor.

Abiá despartitu inca de confratii mei Abrudeni, abiá parasindu strimtorile in cari in anii memorabili comandá martirulu Buteanu, me afiu inca pe cale si in imposibilitate de a-mi pune in síru tóte impressiunile.

Si-apoi aceste impressiuni nici nu s'au terminatu inca. Sirele aceste le scriu in apropiarea momentului sacru in care zacu osemintele in eternu neuitatulu Iancu.

Chiar acuma viniú de acolo. Umbr'a de sub Goronulu lui Horia a adumbritu sufletulu meu. Mormentulu lui Iancu si Goronulu lui Horia! Dóue epoche in istori'a natiunii nóstre. Ambele atátu de aprópe unulu de altulu. Ambele atátu de tragice!

Nu potú sè scriu acuma mai multu. Când inim'a e fórté emótiunata, limb'a nu-si gasesce cuvinte potrivite si buzele amutiescu.

Dupa ce inse va trece timpulu necessaryu pentru cá ánim'a si sufletulu sè se póta stimerá, si când voiú puté sè arangezu in ordine notițiile mele din acésta pré frumósa caletória: imi voiú face o mare placere, povestindu cetitórelor nóstre tóte impressiunile mele.

Pán'atunce, de asta-data, imi facu numai cea datoria pré placuta, prin care vinu sè multiamescu confratilor nostriú din Abrudu si din muntii apuseni pentru fratiésca, ospital'a si romanésca primire cu care m'au onoratu in acésta excursiune memorabila pentru mine.

Iosifu Vulcanu

Unu beiu circassianu.

— Ilustratiune pe pagin'a 368. —

Resboiulu actualu a adusa la ivéla pe unu poporu despre care in timpulu de mai últi ani ru s'a mai scrisu nimica. Acestu poporu e poporulu circassianu, ce locuiesce in Caucasu.

Cetitorii nostrii de siguru au cunosointie despre luptele lui Siamil in contra Rusilor, cari lupte se terminara cu caderea eroului Siamil. De atunce circassianii din acele parti au ajunsu sub stapánire rusésca.

In resboiulu actualu dintre rusi si turci, circassianii facura încercári de rescóle in contra rusilor, inae inesar.

Ei sunt impartiti in mai multe triburi. Comandantele fia-carui tribu se numesce beiu. Portretulu unuia dintre acestia se afla in nr. presinte alu foiú nóstre. Elu a luatú mare parte in luptele lui Siamil.

CRONIC'A RESBOIULUI.

Ordinul de dipe brigada dupa victori'a de la Nicopole, catra armat'a româna:

„Diu'a de 30 Iunie a fostu ânâtâ'a di, cându artileri'a nôstra chiamata a cooperá alaturi cu armat'a M. S. Imperatului tuturor Rusiloru, a avutu ocașiunea sê deschida foculu seu in contra cetâtii Nicopoli si a bateriiloru turcesci invecinate.

Prin atitudinea sa barbatésca, prin sciinti'a ce oficiarii au desfasuratu, prin dispretiulu mortii, de care atâtu trup'a câtu si oficiarii au datu cele mai pipaité dovedi a impusu nu numai vrajmasiului, care o bateá cu furia din tôte positiunile sale, dar ce este mai multa, a facutu admirati'a braviloru nostrii conluptatori, invetiati a distinge pe bravi dintre bravi, in atâtea lupte ce au sustinutu.

Artileri'a nôstra s'a afirmatu intr'unu modu puternicu in diu'a aceea, si nu potu de câtu sê aretu cele mai depline ale mele multiamiri tuturoru si sê declaru că, in acea di, artileri'a pusa sub ordinele mele, m'a facutu sê me mândrescu, că comandu asemenea trupe, căci mândri'a mea de românu a fostu chiar magulita.

Purtarea acestei viteze arme mi-impune placut'a datorita de a face recomandatiunile mele mai de parte, că fia-care sê-si primésca resplat'a, pentru curagiulu si devotamentulu seu, si mai multu inca, pentru că a sciutu sê represinte intr'unu modu atâtu de frumosu armat'a româna, chiamata a luptá sub ochii unoru critici atâtu de severi, pe câtu de drepti.

Es. sa generalulu Stolipin, ce comanda aici artileri'a rusésca si este insarcinatu a vedé operatiunile de la arip'a drepta a armatei ruse, in nenumerate rânduri, mi-a aretatu deplin'a sa satisfactiune a supra modulu cum calarasii, infanteri'a si mai cu séma artileri'a își indeplinescu datoriele lor atâtu de grele si pline de pericolu. Cu ocașiunea acésta in deosebi mi-a spusu că si-face o datoria d'a multiamí domnilor oficiari de tôte gradele si bravilor tunari, cari au asistatu la afacerea din 30 junie, căci a fostu singuru marturu alu bravurei lor, alu sciintei militare a oficiariilor, si recunósce serviciile insemnate facute de artileri'a româna si mai cu séma de maiorulu Falcoianu, capitani Siomanescu si Alexandrescu, locotenintii Stefanescu, Popovici si Olanescu si de sergentulu Leonida. A fostu in stare a aprecia prin insusi Es. sa purtarea acestoru bravi ostasi, căci a statu facia cându capitanulu Siomanescu a scosu tunurile din bateria spre a trage mai bine in contra inamiculu si cându sergentulu Leonida, sub ordinele locotenentelu Popovici, a demontatu unu tunu turcescu.

Mi-a declarat cu multa satisfactiune, că artileristulu românu este demnu de sânt'a cauza ce se apara, si aceste multiamiri ale sale me róga a le aduce la cunoscinti'a lor precum si că va raportá mai susu.

D. generalulu Manu, comandantu alu divisiiei, primindu asemenea o comunicare magulitoare a supra trupelor din acésta brigada, m'a insarcinatu a fi interpretulu seu pe lângá dinsele, pentru a le exprímá satisfactiunea, ce a simtitu de a vedé apretiatá purtarea lor si de a constatá, că dinsele, au sciutu sê o merite, cum nu se indouia nici unu momentu.

Fia-care dar, gasindu-si intim'a resplata in con-

sciinti'a sa, — pentru că in diu'a aceea, afara de apărarea teritoriulu nostru, i-a fostu incredintiata onórea si reputatiunea armatei nôstre, pe care a sciutu sê le tina asiá de susu, — sê-si ié partea de multiamire aci adresata, ce le o transmitu cu o adeverata mândria.
Colonelu *Cantili*.”

Polan'a, 23 julu 1877. M. S. Domnitorulu a inspectatu trupele corpulu I. si II. de armata, esprimandu-si inalt'a s'a indelutire cu tinut'a trupelor. — **Inaltimea Sa** se afla in deplina sanetate.

Doué ofrande pentru armat'a româna. Un'a vine de la cati-va români Transilvaneni, stabiliti in Braila, si este in suma de lei, 2,135. Bani s'au depusu la ministerulu de resbelu, ér patriotic'a adresa a oferitoriloru o publicámu mai la vale. — A dou'a ofranda vine de la d. A. C. Plagino, si este in suma de 20,560 lei. Acésta ofranda patriotica a facutu-o d. Plagino áncá de la 1 Iuliu printr'o adresa catra d. ministru alu afaceriloru straine. Dobândindu astadi acea frumoasa adresa, o punemu mai la vale sub ochii publiculu :

Bucuresci, 13 Iuliu 1877. Domnule ministru, Maria-Sa Domnulu a bine-voitu a supra raportulu domniei vóstre supt No. 4526 a me numí comisaru generalu pe lângá comandantulu trupelor ruse.

Astadi, cându marele duce Nicolae cu cuartiarulu seu generalu se gasesce din colo de Dunare, misiunea mea este finita.

Ve rogu sê bine-voiti a depure inaintea Augustulu nostru Sveranu simtimintele mele de viua recunoscinti'a pentru distins'a misiune de care m'a crediutu demnu.

Totu-d'odata permiteti-mi sê punu la dispositiunea bravei nôstre armate emolumintele postulu, ce amu ocupatu pe timpu de doué luni si câte-va zile, in suma de cinci mii noué diece si optu lei noi (5098.) precum si anesatulu bonu de un'a mia galbeni (1000), care, cu procentele sale de la 26 Aprile, 1874. constituie sum'a de cinci-spre-diece mii patru sute siese-dieci si doi lei noi (15,462.) Acestu bonu este supscrisu de d. Dimitrie P. Murusi si de d-n'a Smaranditia Murusi la ordinulu meu.

Peste totu lei noi doué-dieci mii, cinci sute siese-dieci (20,560.)

Bine-voiti, domnule ministru, a primí incredintiarea distinsei mele consideratiuni. *A. C. Plagino*.

Braila, 4 julu 1877. Stimabile dle Rosetti! In evenimentele de facia, cându Români'a, prin forti'a lucrurilor, este obligata a-si apará cu pretiulu sângelui fiilor sei drepturile si independinti'a sa nationala; — cându Români din tôte partile aidu de dorinti'a de a-si vedé realizate legitimele lor aspiratiuni nationale; cându neamicii seculari ai nationalitáti nôstre române se încerca, că totu-de-una, sê inabusésca simtimintele in pieptulu Românilor din Transilvani'a, numai pentru că își manifesta natural'a dorintia de a-i vedé infruntându pericolele ce amenintia scump'a lor tíera; Români transilvaneni stabiliti in Braila, n'au fostu mai putinu simtitori la imperiós'a datorita, ce incumba fia-carui Românu de a contribuí si ei dupa putintia-le cu sumele cuprinse in alaturat'a lista,

adunate prin subsemnati, constituiti in comitetu ad hoc, pentru armat'a româna.

Cunoscându simțimintele patriotice, ce ve caracteriza, ne permitem a înaintă dvăstre acesti bani in suma de lei noi 2135.

Rugându-ve sê binevoiti, a regulă depunerea lor in locul competent pentru scopulu enunțiatu mai susu, si a dă publicității aceste câte-va linii in stimabilulu diaru ce dirigiati.

Primiti, ve rugămu, stimabile domnule Rosetti, asigurarea distinsei stime si consideratiuni, ce ve purtămu. *N. P. Sasu, George Bratu, C. I. Boanta.*

Dlu ministru alu afacerilor straine va plecă mâne in 29 I. c. la Viena. Absinti'a dsale va fi de vre-o 10 zile. Dlu primu-ministru, este asteptatu mâne in capitala.

O persóna sosita ieri de la Nicopoli ne asigura, că se asteptă pentru astadi o lupta mare in apropiare de Plevna, orasiu de 17,000 locuitori, situatu la 45 verste *) spre média-di si apusu de Nicopoli, pe drumulu, care duce de la acestu din urma orasiu la trecătorea Urcanie si se cobóra in valea Sofiei.

Puntulu acest'a are o mare insemnatate; si nu e de mirare, că Turcii sê fi gramaditu aci unu corpu numerosu si sê voiésca a dă o lupta mare, căci déca Rusii aru puré ajunge pâna la Sofia, aru taiá ori-ce comunicare cu Vidinulu si celelalte positiuni turcesci din susulu Dunarii.

In dilele din urma au fostu lupte de ante-garde prin apropiare de Plevna. Turcilor li succese uele invingeri neinsemnate.

Comitetulu studintiloru români din Viena pentru ajutorarea ranitoru. Tinerimea româna din Viena însufletita de ideile nationale, voindu sê faca si dên'sa, ceea ce i va stă prin putintia pentru raniti români, a alesu din sinulu iei unu comitetu compusu din diece membrii, cari constituindu-se, au adresatu ânca din 7 Iunie o petitiune catra locoteninti'a Austriei de josu, cerându a se autorisá functionarea acestui comitetu.

Petitiunea studentilor români a trebuitu sê tréca mai ântâiu prin mânilu ministrului de externe, pentru că acest'a sê se pronuntie, déca esistinti'a unui asemenea comitetu aru periclitá sêu nu neutralitatea Austriei; ministrulu de externe a luat petitiunea, s'a uitatu la ea, a sucitu o a resucitu-o, si 'n fine a respunsu: „Nu e periculu pentru neutralitate, déru trebuie sê ve duceti si la colegulu meu, la ministrulu de interne, si sê-lu întrebati si pe elu, déca starea economica a tierii, permite asemenea acte generóse.“ Petitiunea porni deci la ministrulu de interne si tinerii români asteptau cu nerabdare o solutiune favorabila, ne mai vedindu nici unu motivu de interdicere, de vreme ce argumentulu celu mai fórté de care se servisera Ungurii pentru a disolvá comitetele din Transilvani'a, periclitarea neutralității, nu mai aveá nici o ratiune de a fi, dupa insa-si declaratiunea ministrului de externe. Ministrulu de interne inse respunse, că nu póte incuviinti'a infintiarea comitetului filantropicu din cauza ca poporatiunea cislaitana e fórté saracita.

*) Verst'a e o mesura de lungime putînu mai mare d'unu kilometru.

Cu tóte astea studintii din Viena n'au desperatu inca de reusita, ci au adresatu o a dáu'a petitiune prin care se încérca a convinge pe guvernulu austriacu, că lor nici prin gându nu le-a trecutu d'a pune unu nou impositu a supra cetatianilor austriaci; că scopulu lor n'a fostu altulu de câtu d'a primí ofrande benevole totu din partea Românilor din Austro-Ungaria, precum si din partea ori-cui va voi sê ofere ce-va de buna-voia pentru unu scopu umanitaru. Prin urmare cine nu póte dá, nu va dá, ér pe celu ce va voi sê dé, nimeni nu-lu póte oprí d'a dispune dupa placu de averea sa. Ei astépta acum o resolutiune.

In totu casulu trebuie sê adresămu calduróse multiamiri tinerilor români din Viena pentru nobila lor iniativa, care cu atātu merita mai multa lauda, cu câtu se scie ca ei sînt lipsiti de mijlóce.

Comitetulu e compusu din dnii drand Octaviu Blasianu, presiedinte; B. Mihailu-Lazaru, cassieru; drand St. Ciurcu, I. Popescu, V. Niculescu, C. Popu, Al. Delimarcu, Ionu Cornea, Nic. Negura, I. Clóje, membrii.

S'a respanditu scirea, că armat'a româna aru fi ocupatu Nicopolea. Pâna in acestu momentu — dice „Românulu“ — informatiunile nóstre ni dau dreptulu a dice, că scirea a fostu de nu neesacta, celu putînu prematura.

In privinti'a miscărilor militare de pe câmpulu de resboiu din Munrenegru, aflămu urmatórele amănunte:

Soliman pasia a plecatu dejá cu grósulu armatei sale. O parte s'a imbarcatu la Antivari, éra cealalta a pornitu peste Prinzrend. Balcanii sînt tint'a acestui corpu. Mehemet Ali cu 15 batalioni s'a dusu la Sienitia si numai Ali Saib se mai afla astadi la otarele Muntenegrului, c'o armata, care nu numera mai multu de 15,000 ómeni.

Relele incercate de Turci in luptele din urma cu Muntenegrenii nici acum n'au incetat. S'asigura că pân'acum au muritu 3000 raniti turci, si a nume in spitalulu din Scutari 1500, in celu din Podgoritia 1000 si in celu din Spuzza 500; ér bolnavi se afla la Scutari 4600, la Podgoritia 2000, la Spuzza 500 si la Antivari asemenea 500.

Se crede ca Muntenegrenii, avénu acum preponderantia numerica a supra Turcilor, voru luá ofersiv'a in directiunea Erzegovinei si Albaniei.

Serata data in Bucuresci in beneficiulu **Crucei rosii** in gradin'a Rasica a avutu unu succesu stralucitu. Unu publicu numerosu si distinsu impleá gradin'a. Principele Gorciacoff a asistatu pâna pe la ór'a 1 dupa mediulu noptii. Melodi'a „Stéu'a Dunarii“ compusa si cescutata de distinsulu nostru artistu Wiest, a fostu fórté multu aplaudata.

In 22 julie pe la 5 si jumetate óre, s'a inceputu lupta intre Rusi si Turci mai susu de riulu Lom, in dreptulu insulei Pargos, care se afla spre apusu de Ruscicu.

De la Giurgiu nu se vedé de câtu foculu artileriei. Lupt'a paré a se urmá in dosulu délurilor. Mare parte din ostirea turcesca a statu neclintita in faci'a délurilor.

Foculu a incetatu pe la 7 ³/₄ ôre sér'a.

Adi diminétiá, pe la 4 ôre, lupt'a s'a inceputu din nou. Bateriele rusesci de la Slobodia au deschisu unu focu formidabilu a supra Rusciucului.

Pâna la 8 ôre, când ni s'a tramisu acésta scire, Turcii n'au ripostatu.

„Invalidulu Rusu“ publica urmatórele amănunte despre petrunderea Rusilor in Dobrugia :

„La 28 juniu, generalulu Siamsiew a ocupatu Babadag fara versare de sânge. Pretutindeni ostririle rusesci au fostu aclamata cu entusiasm din partea poporului, care se plângea amaru a supra Cerchesilor. Indata dupa intrarea sa in Babadag a aflu ca Cerchezii si basi-buzucii au devastatu satele Karopkivi, Karanasuf, Sarjurt si Chamandschi, au omoritu barbati, copii si femei si au spurcatu si pradatu bisericile chrestinilor; astu-felu generalulu Siamsiew a tramisu pe colonelulu Ismailow cu unu despartimentu de casaci cá sè urmaréscu acea banda, care se compunea din 100 individi si pe care aflându-i i-a imprasciatu facéndu 37 prisionari intre cari se afla si vestitul banditu Kara Mustafa care a pradatu acestu tînutu necontenitu de 12 ani încóce.

Turcii se retragu pretutindeni iu directiune spre valurile lui Traianu. Unii dicu cá ei voru a se tiné numai in defensiva, ér altii credu ca astépta sosirea lui Hasan pasia, comandantele trupelor din Egiptu cá cu puteri unite in numeru de 25,000 sè ié ofensiv'a in contra Rusilor.“

Repedea si usióra inaintare a Rusilor pe teritoriulu turcescu parú a fi descuragiatu nu numai pe Turci, cum anuncia dílnicu telegramele din Constantinopole, ci si pe turco-filii cei mai optimisti, cari nu mai gasescu in fine alta resursa pentru a-si ascunde descuragiarea, de cátu inventându planuri peste planuri, victorii peste victorii repurtate de Turci si nefericiri peste nefericiri suferite de Rusi. Viena si Budapesta, séu mai bine câte-va diare vienesi si mai tóte cele ungare escléza in astu soiu de vedenii. Ast-feliu anunciau ele mai dílele trecute cá corpulu de armata alu marelui duce mostenitoru e distrusu si ca Tiarevici e prisionaru, ca Turcii au luat mesuri d'a distruge podulu de la Sistovu, ca marele duce Nicolae e incunguratu, si alte sciri d'acela-si soiu, cari nu se intemeiau de cátu pe vedenii inspirate de turco-filismulu lor esageratu. Acum chiar, cându Dunarea e trecuta, cându Rusciuculu si Silistria sùnt asiediate, cându Balcanii sùnt in dóue puncte trecuti, optimismulu totu nu se descuragiéza Turcii dau tipetulu de desperare, destituie pe comandanti, schimba pe ministrii si se predau cu mfile declarandu cum a facutu-o Hasan pasia, ca ostirea e demoralisata si ca fericire mare aru fi pentru Turci'a déca s'aru gasí unu mijlocu d'a inchieia pace, pe cându turco-filii departati de teatrulu evenimentelor, neputéndu tagadú pericóculu situatiunii, urméza a-si face ilusiuni, a mai nascóci planuri prin care atribúie Turcilor nu numai putintia d'a respinge pe Rusi de pe paméntulu turcescu, ci chiar d'a navalí in Români'a pe la Calafatu, d'a aduce la noi foculu si sabi'a si alte nasdravanii de soiulu acest'a. Cei de la faci'a locului inse, cari in simtíeminte turcesci nu sùnt de locu inferiori celor de departe, se svêrcolesc in bratiile desnadaiduirii.

Astu-felu chiar turco-filulu generale unguru Klapka a inceputu a se acomodá cu idei'a ca domni'a

turcesca in Europa a ajunsu la apusu. In adevéru, eu credu a disu dlu Klapka catra corespondintele „Gaz. Coloniei“, ca trecerea Rusilor peste Balcani a sigilatú sórtea Turcilor in Europa. Balcanii, multiamita unei trândavii fara sémenu, sùnt perduti pentru Turci.

„Turcii numai sùnt in stare se dé o lupta mare si decisiva, cu atátu mai vértosu cá Osman pasia cu 40,000 ostasi e inchisu in Vidin. Intre Vidin si Rusciucu nu mai esista nici unu soldatu Turcu. Soliman pasia sosése pré târdiu.

„Numai o singura impregiurare aru mai puté mântú onórea armelor turcesci si a nume déca ei se voru gramadí in cuadratulu celor patru cetáti si voru silí pe Rusi: la o lupta deschisa; inse cu anevoia se va decide la acést'a bab'a de Abdul-Kerim, Mahmud-Damat, Redif-Savfet si in contra Sultanulu. Turcii acum séu voru cere pace séu voru merge in Asia de unde voru navalí a supra Rusilor.“

A supra stării in care s'aflu garnisona de la Bayazid, in timpulu cându s'a retrasu, gasimu urmatórele intr'o telegrama a „Agentiei telegrafice ruse“ :

„Garnison'a cetatiunii érá compusa din 30 oficiari si 1587 soldati comandati de capitanulu Stokvici. In timpulu assediului, au muritu 2 oficiari si 114 soldati si-au fostu raniti 7 oficiari si 359 soldati.

„Cei cari au remasu in viétia au ajunsu la Igdír intr'o astu-felu de stare, in cátu voru trebuí ingrigiri igienice prelungite pentru a-i scapá.

In cei din urma timpí se nutriau cu carnea cailor morti.“

CE E NOU?

Adunarea din Abrudu a Societátií pentru fondu de teatru románu, precum se vede si din processulu verbalu alu siedintiei a dóu'a, pe care ilu publicámu mai susu, a reesitu fórté bine. Resultatulu materialu a fostu fórté satisfactoru, mai cu séma déca considerámu, cá sum'a de 512 fl. a incursu tóta numai de la membrii inscrisi cu acésta ocaziune, si nu din alte contribuiiri. Asiá mare suma nici la o adunare de pân'acuma nu s'a incassatu inca numai de la membrii, ci aceea totu-de-una s'a inmúltitu prin alte recourse. Profitulu moralu inca a fostu mare, cáci jun'a Societate a cástigatu aderinti noi si s'a poporalisatu si in acele parti ale Transilvaniei. Cáci inteliginti'a romána din Abrudu si din giuru a emulatú tóta spre a contribuí la reesitul ei. Dupa siedinti'a a dóu'a dlu protopopu Gallu a intrunitu la més'a sa ospitala o parte dintre óspeti; érá dupa miédiadi a urmatu o petrecere de dantiu in paduricea numita „Prater.“ In alta di s'a facutu escursiune la Detunat'a, in cea urmatóre la Cetate, apoi la Câmpeni si la cataract'a de la Vidra, la délulu de melci de unde o parte a societátií a mersu sé védia cas'a in care s'a nascutu Iancu, reitorcéndu-se toti la Câmpeni, urmá petrecere de dantiu, care durá pâna deminéti'a. In alta di se tinú érási alta petrecere de dantiu pe délulu de lângá Abrudu, in „gradin'a popii.“ Despre tóte aceste va vorbí mai pe largu redactorulu foií nóstre in descrierea pré interessantei sale caletorii, ce face inca si acumá cându scriemu aceste sire, si care descriere se promite on. publicu in articolulu seu de mai susu. De De asta-data ajunga a insemná, cá tóte familiile ro-

mâne au escelatu în cea mai sincera ospitalitate. Dlu primariu alu Abrudului Corneliu Tobiasiu a fostu nefatigabilu în a procurá óspetilor placere si desfetare. Asemene dlu Nicolae Lobontiu cu brav'a sa dómna sociá nascuta Ana Siulutiu au facutu neuitata cas'a lor ospitala. Dn'a si dlu Filipu, dnele Popu, Ternoveanu si stim. lor consorti, dnii Crisianu, Barbosu, Adamoviciu, Ivascu, Branea, si altii, ér din giuru: onorab. familie: Moldovanu, Andreica, Danciu si altele adusera sacrificiele cele mai sincere pentru reesítulu partii sociale a adunării. Escursiunile durara cinci dile.

„La arme! monarchi'a nóstra mobiliséza!“ éca scirile ce se colportéda de luni în cóce pe tóta diu'a prin diurnalele cele mai oficióse a guvernelor vienesé si pestane, si cari producú sensatiune imensa în tóte clasele sociétatii. Unele diurnale vreu sè scie, cà mobilisarea va fi numai în parte, în confiniele monarchiei; altii dicu, cà mobilisarea aru avé sè fia generala, pâna si honvedimea inca ar fi chiamata sub stindarde; ba sùnt cari spunu numerulu ostasilor si chiar diu'a chiamarii sub arme. Consiliulu ministrilor, sub presiedinti'a M. Sale, tinutu în 31 iuliu, în Vien'a, la care afara de min. austriaci au luat parte si min. ung. Tisza si Széll, ar fi decisu deja a supra cestiunii de mobilisare. — Éca ce scríe diurn. ofic. din Vien'a „Montagsrevue“ în privinti'a pregatirilor, ce ar avé monarchi'a nóstra sè face: Pe lângá tóte sfortiarile ce se facu la Constantinopole în ór'a ultima, nu va fi cu putintia a impedecá înaintarea victoriósa a trupelor rusesci peste Balcanu. Sultanului în urma nu i-ar remané altu remediu, decátu a desfasurá flamura profétului si a proclamá resboiulu religiosu, a recurge la acestu anachronismu, prin care islamulu ar încetá de a puté ocupá locu între statele moderne. Dar si în acestu casu, déca cumva nu s'ar intemplá minune, port'a otomana nu-si póte face ilusiuni a supra decisiunii militari din urma, carea ar fi în partea rusilor. Déca desvoltarea evenimentelor va urmá astfelu, puterile, cari în cestiunea orientului sùnt mai tare interesate, potú nutri cu totu dreptulu temerea, cà Russi'a sub impressiunea victorieilor armatei si a opiniunii publice rusesci, s'ar decide a se abate de la programulu seu de la începutu, si ar tinde a esecutá strafarmari mai radicali, — în acestu casu puterile au detorinti'a a se ingrigí de mijlóce preventive, cari sè fie în stare a margini cestiunea orientale si desnodamintele ei între otarele, în cari ea fusese pe timpulu emiterii proclamatiunii tiarului, si pe timpulu când cabinetulu din Petroburgu facú promisiuni Angliei în privinti'a scopului resboiului. — De sine se întielege, cà multu diplomaticulu articlu nu spune laicilor aceste otare determinate. Este inse fapta, cà si despre Angli'a se colportéda sciri despre pregatiri pentru resboiu. — Apoi continua: se póte cà o învingere însemnata a rusilor, luarea Adrianopolei, séu amenintiarea Constantinopolei, ar fi momentul de întrevenire, cea ce depinde inse multu si de la tinut'a Russei; — Angli'a în totu casulu nu va recunóce alta pace, de câtu carea convine si Europei întregi. — Turci'a nu este îndreptatita dupa a ei purtare a se provocá la simpatíile Europei, când vine a se plânge în contra atrocitatilor ruse si bulgare. — Cabinetulu

din Petroburgu nu si-a pututu face inse ilusiuni nici odata, cà Europ'a i-ar concede nimicirea totala a Turciei, si cà ar puté esplotá fara margini victoriile sale.

Despre decisiunile aduse în privinti'a mobilisarii, în marele consiliu ministeralu tinutu în 31 iul. la Viena, sub presiedinti'a M. Sale, de óre ce se observa secretu scrupulosu, nu se póte scí nimic'a positivu. Ceea ce se strecura prin publicitate este, cà s'a facutu dispositiuni pentru mobilisarea armatei întregi, de ocamdata inse se voru chiamá sub arme numai 4 divisiuni, adeca 30—40,000 soldati pentru întarirea trupelor de la granitia, ce stau sub comand'a gen. Ioanoviciu, Molinary, Rodich si Szapáry. — Actiunea se esplica, cà precum nu este îndreptata în contra Rusiei, chiar asié nu e nici în contra Turciei, ci monarchi'a nóstra voiesce a-si asecurá interesele sale speciali la pacea, ce se va face dupa terminarea resboiului orientalu. — În Constantinopole cris'a ministeriala este în permanentia; Aarifi pasi'a a demissionatu; în loculu lui, Server pasi'a este denumitu ministru de esterne. — Pe câmpulu de resboiu nimic'a nou. — Consululu englesu, din cuartirulu generalu russy, desmintiesce scirile colportate despre atrocitatile armatei russe.

➡ ➡ Mai nou. ➡ ➡

Poian'a, 24 iul. (*Din marele cartiru gen. românú.*) Concentrati mai nainte de declaratiunea resboiului, Românii au sciutu sè pazésca lini'a Dunarii pâna la sosirea armatelor imperiale si a impedecá prin acést'a, cà tiér'a sè nu devie teatrulu resboiului. Impartita apoi în dóue corpuri peste Oltu, armat'a româna a servitu de aripa drépta armatei rusesci, neutralisandu astfelu o fortia de 40 mii ómeni pâna ce trecerea s'a efectuatu pe la Sistovu. Dupa trecerea Dunarii, armat'a româna a contribuitu la încungiurarea Nicopolei si a hotaritu astfelu capitulara acestui orasiu. Acést'a a fostu pâna acuma rolulu armatei române.

Nicopoli, 29 iuliu. Sambeta si Duminec'a trecuta divisiunea gen. Manu a trecutú Dunarea; pe zidurile Nicopolei fálfaie acum steagulu românescu. Trecerea sa facutu cu vaporulu Anetta. Music'a cântá imnulu nationalu. Entusiasmulu soldatilor erá la culme.

Dlu ministru Cogalniceanu sosí în 1. iul. la Vien'a. — Scirile electrice spunu, cà turcilor le-au succesu a respinge atacurile rusilor la *Plevna*. — Unu circulariu catra puterile europene a dlui Cogalniceanu, desmintiesce scirile respandite despre o aliantia româna-sërba, o atare conventiune între principate nu esiste.

Proprietariu, redactoru respundictoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.